

Eyvah! Ormanda Kayboldum!

Yaz günleri bitti, kimbilir ne serüvenler yaşadınız. Şimdi okulda arkadaşlarınıza bunları anlatıyorsunuz. Kimbilir bunların arasında ormanda kaybol-

ma serüveni de vardır. Meraklı çocukların çevrelerinde ulaşabilecekleri bir tepe varsa, unutulmayacak bir serüven de yabancı ot gibi bu tepenin yamacında biter. Arkadaşlarınızla toplandınız. Hedefiniz, ormanın içinden geçip yakındaki tepeye tırmanmak. Araziye kuşbakışı bakmak istiyorsunuz. Sırt çantalarını, kumanyayı, suyu yüklediniz, sabahın erken saatinde buluştunuz. Hepiniz heyecanlısınız. Tepe yakın görünüyor. Yola çıktıktan birkaç saat sonra içinizdeki heyecan kaygıya dönüşüyor. Çünkü artık tepe gözükmüyor, her tarafınız otlar ve ağaçlarla çevrili. Size yön gösterecek bir şey yok. Anlaşılan, ormanın derinliklerinde kayboldunuz. Yardım gelene kadar ne yapacaksınız?

Bu serüven şaka değil, kimi araştırmacıların başına gelmiş. Araştırmacıların deneyimlerinden ve uzmanların görüşlerinden “Ormanda kaybolursam, neler yapmalıyım?” listesi çıkmış. Düşünün bakalım, böyle bir durumda ilk ne yapardınız? Biyologlar, önce su kaybını önlemek gerektiğini söylüyor. Kaybolmak, saatlerce yürüyerek uzun bir yürüyüş yapmak anlamına da gelir. Bu durumda çokça su kaybedersiniz. Metabolizma

hızınız artar ve terlersiniz. Yanınızda su var, ancak olmasaydı sarmaşıkların ve çalıların yapraklarından yararlanabilirdiniz. Bu yaprakların suyu emilebilir. Yine de zehirli bitkilere dikkat! Uzun bir yürüyüşte enerjinizi de düşünmelisiniz. Beslenme uzmanları, böyle bir yolculukta yaklaşık her 1,5 km’de fazladan 75 – 100 kalori harcanacağını belirtiyorlar. Kaybedilen enerjiyi yerine koymak için bir an önce bir şeyler yemek ge-

rekir. Açın bakalım kumanyanızı. Ancak, suyu ve yiyeceği ayarlayın. Daha ne kadar burada kalacağınızı bilmiyorsunuz. Yiyecek bulmak için çevrenizi araştırabilirsiniz. Kimi ormanların “mutfağı” zengin olabilir. Özellikle meyvelerden ziyafet çekebilirsiniz. Ancak her meyvenin yenmeyeceğini, hatta kiminin zehirli maddeler içerdiğini hatırlatalım.

kabın üzerinde kalacak ve dünyanın manyetik alanından etkilenecek. Kuzey-güney doğrultusunda duracak. Bu arada CD gibi güneş ışığını yansıtacak parlak renkli cisimleri ayna gibi kullanıp yerinizi belli etmeye çalışabilirsiniz. Ormanda kaybolan kimi şanslı kişiler bu şekilde bir uçağa görmüş ve kurtulmuşlar. Hava kararmadan eve ulaşamayacaksa-

Ormanın kendine özgü tehlikeleri vardır. Bunlardan en önemlisi, düşük bir olasılık da olsa bir yaban hayvanıyla karşılaşmak. Yavruları olan dişilerle karşılaşmak bile istemezsiniz. Ayılar, kurtlar, yabandomuzları ormanda yaşar. Bu hayvanlar, genelde gece etkindir. Yine de yapmanız, gereken grup halinde bulunmak ve hayvana sizin orada olduğunuzu bildiren bir uyarı vermek. Bu uyarı, siz yürürken devamlı ses çıkaracak bir şey olabilir. Bu ses, onları sizden uzak tutacaktır. Hem size de güven verir. Evet, kaybolursak korkmaya da başlarız. Bu tür durumlarda paniğe kapılmayın. Özellikle bir hayvanla karşılaştığınızda koşmamak çok önemli. Koşarsanız, hayvanın peşinize takılma olasılığı yüksektir. Olduğunuz yerde beklemek, hatta çömelerek ondan küçük görünmek işe yarar. Bunları söylemek kolay, ama yapması zor. En iyi si siz hiç ormanda kaybolmayın.

Diyelim ki, tüm bunları aştınız. Hava kararmadan eve dönmenin zamanı geldi. Yönünüzü bulmalısınız. Elbette güneş yön göstericidir, ancak ormanın kimi bölgelerinde onu gün boyunca görmeyebilirsiniz. Buna da çözüm var. Yönünüzü bulmak için pusula yapabilirsiniz. Size iğne gibi demir bir çubuk gerekir. Bunu bir mıknatıs haline çevirmek için durgun elektrikten yararlanın. Yanınızda ipekli kumaş varsa çubuğu tek bir yönde buna sürütün. Sonra da çubuğu içinde su dolu olan bir kaba ya da durgun su birikintisi üzerine koyun. Hafif çubuk, suyun yüzey gerilimini yenemeyeceği için

nız geceyi geçirmek için uygun bir barınak bulmalısınız. Ağaç üzerinde geceleyeceğiniz gibi, ağaç kovukları da işe yarar. Açıklıktaysanız, ateş yakmak gerekir. Ormandaki bir gezide her olasılığa karşı yanınızda çakmak ve fener olmalı. Çakmak ateş yakmak, fenerse hem aydınlanma, hem de yerinizi belli etmek için. Ateş yakarsanız, oradan ayrılırken mutlaka söndürün. Arkanızda yanan bir orman bırakmak istemezsiniz herhalde...

Bu serüven, kulağınıza küpe olsun. Tek başınıza ormanda dolaşmayın. Eve dönüp kaybolduğunuzu farkedene yetişkinlerle karşılaşınca, bundan daha fazlasını dinleyeceğinizi biliyorsunuz. Yanınızda yetişkinler bile olsa, kaybolma olasılığı var. Ormanda geziye çıkarken yanınızda yeterli su, enerji verecek çikolata gibi yiyecekler, soğuğa, yağmura karşı giyecek, güneşten koruyacak şapka, beslenme ve barınma gereksinimlerini karşılamada mutlaka bir çakı, yönünüzü bulmada pusula, hatta artık teknolojinin her yeri ulaşılır yaptığı cep telefonu olsun. Biliyor musunuz, bu iletişim araçlarını düşününce artık kaybolmak bile zor. Dünyanın her tarafıyla haberleşiyoruz, cep telefonları sayesinde. Ormanın gerçek sakinleri bile alışmış olabilir, telefonların sesine. Bu durumda, ormanda kaybolma serüvenleri yalnız filmlerde mi olacak?

Tuğba Can

Kaynaklar
<http://www.reachoutmichigan.org/funexperiments/agesubject/lessons/newton/jungle.html>